

نویسنده: پاول جوزیف سن «Paul Josephson» .
منبع و تاریخ نشر: کمان دریم «2026-10-12» .
برگردان: پوهندوی دوکتور سیدحسام «مل» .

معترضان در تاریخ ۲۸ فوریه ۲۰۲۶ در لندن، با در دست داشتن بنر و پلاکارد در مقابل دفاتر «گوگل دپ مایند» (Google DeepMind) «گرد هم آمدند؛ این تجمع اعتراضی توسط گروه «PauseAI UK» و سایر گروه‌هایی که دغدغه کنترل توسعه سیستم‌های پیشرفته هوش مصنوعی را دارند، سازماندهی شده بود). عکس از جاستین تالیس / خبرگزاری فرانسه از طریق گتی ایمجز

هوش مصنوعی به مثابه جنگ، نظارت و فاجعه بر زیست‌محیطی

AI as War, Surveillance, and Environmental Disaster

سازندگان هوش مصنوعی چنان شیفته‌ی محصولات خود شده‌اند که مسئولیتشان را در قبال پافشاری بر استفاده‌ی اخلاقی، انسانی و سازگار با محیط زیست از تمامی کاربردها و اهداف، از نظر دور داشته‌اند.

The creators of AI are so enamored of their products that they have lost sight of their responsibility to inSocial Schedulingsist upon the ethical, moral, and environmentally sound use of all applications and ends.

حتی بیشتر از این، اکنون به طور گسترده درک شده است که هوش مصنوعی یک ابزار صنعتی است که در درجه اول برای ایجاد سود برای شرکت‌های دیجیتال و سهامداران آنها هدایت می‌شود، نه به طور نوع دوستانه برای افزایش هوش انسانی و نه برای کاهش بار تولید. هوش مصنوعی از برنامه‌های نظامی سرچشمه گرفته و هنوز هم در خدمت انگیزه‌ها و برنامه‌های نظامی است. انگیزه‌های نظامی در ایجاد برنامه‌های نظارت داخلی که توسط دموکراسی‌ها و رژیم‌های اقتدارگرا استفاده می‌شود، ظاهر می‌شود. و هوش مصنوعی یک فناوری کثیف است: هزینه‌های ساخت و راه‌اندازی مراکز داده، جوامع جهانی را به دلیل هزینه‌های بالای کربن، مصرف زمین، سرو صدا، ارتعاشات و اختلالات اجتماعی، علیه آنها برانگیخته است.

ماهیت نظامی هوش مصنوعی

هوش مصنوعی یک ابزار نظامی است. پیدایش آن با طراحی هسته‌ای مرتبط است. این ابزار بودجه‌هنگفتی را از ارتش‌های سراسر جهان برای سلاح‌های به اصطلاح هوشمند دریافت می‌کند که امکان کشتن از راه دور را فراهم می‌کنند - با ارتش‌هایی که از درگیری مستقیم دور هستند و جمعیت غیرنظامی ظاهراً از حمله در امان هستند. اما هوش مصنوعی سربازان را از عمل کشتن دور می‌کند و در واقع غیرنظامیان را در مناطق جنگی در معرض خطر بیشتری قرار می‌دهد. در غزه، سوریه، ونزوئلا و ایران، افراد بی‌گناهی از طریق کاربرد مستقیم ابزارهای جنگی هوش مصنوعی مانند پهپادها جان خود را از دست داده‌اند. اسرائیل «مهمات پرسرعتی مبتنی بر پهپاد LANIUS» را برای کشتن در محیط شهری طراحی کرده است؛ این کشور برای شناسایی تقریباً ۴۰۰۰۰ نفر از اهالی غزه به عنوان هدف برای دستگیری یا ترور، به برنامه Lavender متکی است. و دولت‌ها از طریق انواع سیستم‌های نظارتی خطاپذیر و غیرقابل اعتماد، هوش مصنوعی را به جنگ علیه شهروندان خود تبدیل کرده‌اند.

ماهیت نظامی هوش مصنوعی با این واقعیت که رایانه‌ها، برنامه‌نویسی و زبان‌های طبیعی و دستگاه‌های الکترونیکی مستقیماً با بودجه نظامی مرتبط هستند، مبهم شده است. در ایالات متحده، آژانس پروژه‌های تحقیقاتی پیشرفته دفاعی (DARPA)، که در فوریه ۱۹۵۸ در پاسخ به پرتاب اسپوتنیک تأسیس شد، در نبرد با اتحاد جماهیر شوروی کمونیستی، فناوری‌های پیشرفته را تأمین مالی کرد. DARPA عصر هوش مصنوعی را تقویت کرد. اینترنت از ARPANET که اولین ابررایانه‌ها را برای شبیه‌سازی انفجارهای هسته‌ای به هم متصل می‌کرد، نشأت گرفت. GPS از «ترانزیت» DARPA، اولین سیستم ناوبری ماهواره‌ای جهانی جهان، نشأت گرفت. ماوس کامپیوتر، سیری، حافظه DRAM، آیفون، آبیاد تاچ، باتری‌های لیتیوم-یونی، ریزپردازنده‌ها و سایر قطعات، به‌طور کامل یا جزئی، از تحقیق و توسعه نظامی سرچشمه گرفته‌اند. دریا در راستای توسعه پهپادها و سایر وسایل نقلیه خودران برای جنگ، مسابقات چالش‌برانگیزی

را تا دهه ۲۰۰۰ با جواز میلیون دلاری برگزار کرد که منجر به خودروهای برقی و خودروان امروزی شد.

دولت ایالات متحده بدون هیچ تردیدی تحقیقات دفاعی هوش مصنوعی را تأمین مالی کرده است. دولت ترامپ سلاح‌های دیجیتالی را برای آنچه مقامات پنتاگون به اشتباه ادعا می‌کردند جنگ‌های سریع و تمیز علیه یمن، ونزوئلا و ایران است، می‌بیند، اما این جنگ‌ها به باتلاق‌های پرهزینه هوش مصنوعی تبدیل شده‌اند. درخواست بودجه کاخ سفید برای دارپا در سال ۲۰۲۷ به تنهایی بیش از ۵ میلیارد دلار است که تقریباً ۲۰ درصد نسبت به سال ۲۰۲۶ افزایش یافته است. دارپا ادعا می‌کند که نوآوری‌های آن «به اجزای ثابت زندگی غیرنظامی مدرن تبدیل می‌شوند»، اما هدف واقعی این است که «فناوری‌های جدید را در خدمت جنگجویان کشورمان به کار گیریم». پیش‌بینی می‌شود وزارت دفاع تنها تا سال ۲۰۲۸، ۲۶ میلیارد دلار برای آموزش بازی‌سازی و شبیه‌سازی هزینه کند. متأسفانه، «سلاح‌های هوشمند» سابقه‌ی مرگباری دارند. گویی در یک بازی ویدیویی، سربازان را نسبت به کشتن بی‌تفاوت می‌کنند. سلاح‌های هوشمند، پنتاگون را به استفاده از هوش مصنوعی ترغیب کرده‌اند که نتیجه‌ی آن افزایش «خسارات جانبی» بوده است - قتل غیرنظامیان، از جمله اخیراً کودکان مدرسه‌ای در ایران.

هوش مصنوعی در جنگ غیرنظامی

جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل داده‌های خصوصی برای شناسایی شهروندان از سطح خرد در تلفن‌ها و رایانه‌های شخصی شروع می‌شود، در اسکنرهای عنبیه ادامه می‌یابد و در دوربین‌های مدار بسته در سراسر جهان به اوج خود می‌رسد. دولت‌ها، چه آزاد و چه اقتدارگرا، از برنامه‌های نرم‌افزاری برای ردیابی اعتراضات، منزوی کردن منتقدان و زندانی کردن آنها استفاده می‌کنند. چین از سیستم اعتبار اجتماعی ملی کلان داده‌ی خود برای نظارت بر تک‌تک شهروندان و مجازات هر کسی بدون هیچ‌گونه مجازاتی به دلیل نقض قوانین نانوشته‌ی برادر بزرگ استفاده می‌کند. هند برنامه‌ی شناسه‌ی ملی Aadhaar را راه‌اندازی کرد، یک پایگاه داده که هر یک از ۱/۳ میلیارد شهروند هند را با یک هویت ۱۲ رقمی منحصر به فرد به هم متصل می‌کند و هدف آن متمرکز کردن داده‌های فیزیولوژیکی، جمعیتی و دیجیتالی آنهاست.

دولت‌های سراسر جهان ده‌ها میلیارد دلار برای نظارت هزینه کرده‌اند؛ سه چهارم جمعیت جهان تحت نظارت هستند. رژیم‌های استبدادی، همان‌طور که انتظار می‌رود، سرانه بیشتری را برای کنترل هزینه می‌کنند. برای مهار یک امپراتوری چند قومیتی در طول جنگ مداوم، مقامات روسی جامعه نظارتی را گسترش داده‌اند و پلیس مخفی با گستاخی از تشخیص چهره و سایر فناوری‌ها استفاده می‌کند. کرملین از یک کاتالوگ دوربین مدار بسته از افراد بر اساس جنسیت، سن و نژاد استفاده می‌کند. در حال حاضر برنامه‌های تشخیص چهره ۶۰ منطقه روسیه را پوشش می‌دهند، که نسبت به تنها پنج منطقه در سال ۲۰۲۱

افزایش یافته است و میلیاردها روبل برای گسترش این سیستم اختصاص داده شده است. ایالات متحده دموکراتیک و آزاد بیش از ۸۵ میلیون دوربین نظارتی دارد.

ابزارهای نظارتی مانند قارچ در هر جایی که رطوبت پارانویا، نژادپرستی و قدرت دولتی با هم جمع می‌شوند، رشد می‌کنند.

دولت‌ها و شرکت‌های هوش مصنوعی ادعا می‌کنند که سیستم‌های نظارتی آنها صرفاً برای مبارزه با جرم و جنایت است. اما آنها با جرم و جنایت مبارزه نمی‌کنند. آنها افراد بی‌گناه را شناسایی می‌کنند تا آنها را به جرم متهم کنند. نژادپرستی در فناوری تشخیص چهره (FR) نفوذ کرده است. آمازون در به کارگیری نرم افزار تشخیص چهره خود، «Rekognition»، به شرکت‌های کوچک‌تر، قدرتمند و مرموزی مانند پگا سوس و کلیرویو پیوسته است. این نرم‌افزار دارای نرخ خطایی بود که منعکس‌کننده تعصبات جنسیتی و نژادی نهفته‌ای بود که توسط دانشمند کامپیوتر، تیمنیت گبرو، شناسایی شده بود. گبرو و همکارانش خواستار «توجه فوری» شدند اگر شرکت‌های تجاری می‌خواهند الگوریتم‌های تجزیه و تحلیل چهره واقعاً منصفانه، شفاف و پاسخگو بسازند. یک سال دیگر طول کشید تا آمازون مشکلات مربوط به فناوری مشکوک به نژادپرستی خود را بپذیرد و استفاده پلیس از «Rekognition» را برای نظارت به طور نامحدود متوقف کند. یک برنامه هوش مصنوعی دیگر، PredPol (که اکنون Geolitica نام دارد)، به پلیس در گشت‌زنی در مناطق جرم‌خیز پیش‌بینی‌شده کمک کرد. الگوریتم‌های نرم‌افزاری منجر به چرخه‌ای از حضور پلیس در مناطق جرم‌خیز پیش‌بینی‌شده، انتظار دیدن جرایم و یافتن جرایم - یا بهتر بگوییم یافتن افرادی که عصبی عمل می‌کنند و سپس آنها را ممنوع کردند - شد. PredPol با هدف قرار دادن محله‌های لاتین تبار و سیاه پوست و کنار گذاشتن مناطق سفیدپوست طبقه متوسط تا بالا، تعصبات نژادی را تداوم بخشید. آمریکایی‌ها به حق شرکت Flock را که دوربین‌های پلاک‌خوان مجهز به هوش مصنوعی (ALPR) را برای نظارت بدون حکم بر شهروندان می‌فروشد، رد می‌کنند. بیش از (۱۰۰۰۰۰) دوربین Flock به نام ایمنی، نظارت می‌کنند، اما این فناوری هوش مصنوعی مزاحم، ماهانه ۲۰ میلیارد اسکن انجام می‌دهد. (ده‌ها مقام اجرای قانون به طور غیرقانونی از Flock برای تعقیب همسران و شرکا استفاده کرده‌اند.)

ابزارهای نظارتی مانند قارچ در هر جایی که رطوبت پارانویا، نژادپرستی و قدرت دولتی جمع می‌شود، رشد می‌کنند.

دولت‌ها از هوش مصنوعی برای ردیابی اعتراضات، منزوی کردن منتقدان و زندانی کردن آنها استفاده می‌کنند. دولت ترامپ از Flock و سایر برنامه‌ها برای نظارت گسترده استفاده می‌کند. این برنامه افراد را برای جستجوهای تبعیض‌آمیز هدف قرار می‌دهد. بنیاد مرزهای الکترونیکی بیش از ۱۲ میلیون جستجو را که توسط بیش از ۳۹۰۰ آژانس بین دسامبر ۲۰۲۴ و اکتبر ۲۰۲۵ ثبت شده است، مربوط به تظاهرات سیاسی و حملات مهاجرت فدرال ثبت کرده است. بسیاری از دولت‌های ایالتی، زنانی را که به دنبال

مراقبت‌های بهداشتی با روری هستند، ظاهراً به دلایل بهداشتی، اما بدیهی است که از روش‌های مشابه ۱۹۸۴ برای کنترل حقوق بارداری زنان استفاده می‌کنند، تعقیب می‌کنند.

هوش مصنوعی: پرهزینه و از نظر زیست‌محیطی ناسالم هوش مصنوعی محیط زیست را نابود می‌کند - و جوامع محلی هزینه آن را متحمل می‌شوند. هوش مصنوعی در پارک‌های صنعتی تولید می‌شود. میلیارد‌های غول‌های دنیای دیجیتال، دولت‌ها را در سراسر جهان لابی کرده‌اند تا ظرفیت تولید برق را برای راه‌اندازی سرورهای خود افزایش دهند - که برای صنعت سود ایجاد می‌کند، در حالی که مصرف‌کنندگان با نرخ‌های بالاتر و بی‌ثباتی شبکه مواجه هستند. حدود ۱۱۵۰۰ مرکز داده در ۱۷۹ کشور ساخته شده است و احتمالاً تقاضا تا سال ۲۰۳۰ تقریباً سه برابر خواهد شد. تگزاس و ویرجینیا، به ترتیب با بیش از ۱۵۰ و بیش از ۱۴۰ مرکز داده در حال ساخت، در ایالات متحده پیشرو هستند. تقریباً ۳۰۰۰ مرکز داده بزرگ اروپا در مناطق FLAP-D (فرانکفورت، لندن، آمستردام، پاریس و دوبلین) متمرکز شده‌اند. مراکز داده از ابتدا تا انتها برای مالیات دهندگان هزینه دارند، از تخفیف‌های مالیاتی هنگامت گرفته تا کنترل رودخانه‌ها و سفره‌های آب زیرزمینی که برای خنک کردن ماشین‌ها به صنایع داده می‌شود.

شرکت‌ها و سازندگان هوش مصنوعی قول می‌دهند که از مراکز داده شغل ایجاد می‌شود. این درست نیست. مشاغل با گروه‌های ساختمانی می‌آیند، اما چند ماه بعد می‌روند و جوامعی را با مناظر آسیب‌دیده، ساختمان‌های عظیم، پارکینگ‌های وسیع و... تحت الشعاع قرار می‌دهند. و مشاغل کم‌درآمد نظافت، تعمیر و نگهداری و سایر کارها.

پاپ و هوش مصنوعی

پاپ لئو در اولین بخشنامه خود در ماه مه ۲۰۲۶ به خشونت ذاتی در هوش مصنوعی اشاره انتقادی کرد. پاپ به کاربردهای خطرناک و غیراخلاقی هوش مصنوعی در رابطه با قدرت سیاسی، بی‌عدالتی اقتصادی و نژادپرستی پرداخت. او نگران هزینه‌های اخلاقی و اجتماعی قابل توجه تسلیم بی‌قید و شرط در برابر فناوری بود. او تسلط رو به رشد یک الگوی تکنوکراتیک در دنیای جهانی‌شده را محکوم کرد: «تمایل به اینکه اجازه دهیم منطق کارایی، کنترل و سود به تنهایی تصمیمات شخصی، اجتماعی و اقتصادی را شکل دهد.» او هشدار داد که هوش مصنوعی به «سهولت فزاینده استقرار سیستم‌های سلاح‌های خودمختار که جنگ را «عملی‌تر» و کمتر تحت کنترل انسان قرار می‌دهد» کمک کرده است. او نوشت: «قضاوت اخلاقی را نمی‌توان به محاسبه تقلیل داد، زیرا شامل وجدان، مسئولیت شخصی و شناخت دیگری به عنوان یک شخص است. بنابراین، مجاز نیست که تصمیمات کشنده یا غیرقابل برگشت را به سیستم‌های مصنوعی واگذار کنیم. هیچ الگوریتمی نمی‌تواند جنگ را از نظر اخلاقی قابل قبول کند.»

هوش مصنوعی شرکتی، با برنامه‌های پرهزینه و تنها جمعی‌اش؛ سیستم‌های نظارتی؛ و برنامه‌های نظامی در نهایت HAL، کامپیوتر هوشمند از فیلم «۲۰۰۱: یک ادیسه

فضایی» نوشته آرتور سی. کلارک، را آزاد کردند که فضانوردانی را در یک مأموریت فضایی عمیق می‌کشد، کسانی که به اعتقاد او، خود آن مأموریت را به خطر می‌اندازند. خطرات هوش مصنوعی افسارگسیخته در تابستان ۲۰۲۶، دنیای دیجیتال را شوکه کرد، زمانی که OpenAI اعتراف کرد که بیش از ۱۲۰۰ عامل هوش مصنوعی آن «به طور غیرمنتظره‌ای ارتباط برقرار می‌کنند». گروه بزرگی از آنها گرد هم آمدند تا Hugging Face، یک مرکز مرکزی که توسعه‌دهندگان می‌توانند در آن مدل‌ها و مجموعه داده‌های هوش مصنوعی را بسازند، به اشتراک بگذارند و آزمایش کنند، را هک کنند. این «عامل‌ها» سیستم‌های نرم‌افزاری هستند که «از هوش مصنوعی برای دنبال کردن اهداف و انجام وظایف به نمایندگی از کاربران استفاده می‌کنند. آنها استدلال، برنامه ریزی و حافظه را نشان می‌دهند و سطحی از استقلال برای تصمیم‌گیری، یادگیری و سازگاری دارند.» اما عوامل OpenAI «از محدودیت‌های آزمایشی که انسان‌ها بر آن اعمال کرده بودند، گریختند و استارت‌آپ را در میان سایر اقدامات پیش‌بینی نشده هک کردند.» به عبارت دیگر، سیستم‌های نرم‌افزاری اقداماتی متفاوت از آنچه انسان‌ها می‌خواستند، انجام دادند.

دولت کنونی ایالات متحده در واقع هیچ علاقه‌ای به ایجاد یک نظام ایمنی جدید ندارد و در عوض مدعی است که در نبرد برای کسب برتری در حوزه هوش مصنوعی در برابر چین، تنها به یک «رئیس‌جمهور قوی و باهوش (با ضریب هوشی بالا)» نیاز است، نه به وضع مقررات.

در اوایل سپتامبر (۲۰۲۶)، داریو آمودی، هم‌بنیان‌گذار شرکت «آنتروپیک» (Anthropic) — سازنده مدل زبانی بزرگ «کلود» (Claude) — خواستار نظارت دقیق بر سرعت توسعه مدل‌های هوش مصنوعی شد. آمودی نوشت: «ما باید سرعت ارتقای قابلیت‌های مدل‌های هوش مصنوعی را کاهش دهیم. روند پیشرفت همچنان سریع به نظر خواهد رسید و ما باید از زمانی که به دست می‌آوریم، هوشمندانه استفاده کنیم.» او دو نگرانی عمده داشت: نخست اینکه «هوش مصنوعی با سرعتی بسیار زیاد در حال پیشرفت است که عمدتاً ناشی از توانایی فزاینده آن در ساخت نسل بعدی هوش مصنوعی است.» اما این «خود-به‌سازی بازگشتی» (recursive self-improvement)، اگر بدون نظارت رها شود، «می‌تواند از توانایی ما برای درک و کنترل این سیستم‌ها پیشی بگیرد»؛ همان‌طور که دقیقاً «حادثه OpenAI-Hugging Face» نشان داد. آمودی ابراز نگرانی کرد که ظرف یک سال، «انبوهی [از عامل‌های هوشمند] ممکن است قادر باشند با استفاده از یک بات‌نت پایدار، کنترل کل اینترنت را به دست بگیرند (و احتمالاً صدها میلیارد دلار خسارت وارد کنند).»

آمودی تأکید کرد که «شرکت‌های پیشرو هوش مصنوعی در کشورهای دموکراتیک باید برای تدوین استانداردهای ایمنی مشترک و همچنین تعیین محدودیت‌هایی برای سرعت پیشرفت مهارت‌های هوش مصنوعی، با یکدیگر هماهنگ شوند.» او همچنین پیشنهاد کرد

که این «دولت‌های دموکراتیک برای هماهنگی با دولت‌های اقتدارگرا تلاش کنند...» اما بسیاری از آن دولت‌های دموکراتیک، قابلیت‌های نظامی و نظارتی هوش مصنوعی را کاملاً پذیرفته‌اند. و آیا واقعاً کسی تصور می‌کند که نارندرا مودی در هند، شی جین‌پینگ در چین یا ولادیمیر پوتین در روسیه، هیچ علاقه‌ای به استفاده از هوش مصنوعی به شیوه‌های بهتر و در همکاری با دموکراسی‌های دیجیتال دارند؟ دولت کنونی ایالات متحده در واقع هیچ علاقه‌ای به ایجاد یک نظام ایمنی جدید ندارد و در عوض مدعی است که در نبرد برای کسب برتری در حوزه هوش مصنوعی در برابر چین، تنها به یک «رئیس‌جمهور قوی و باهوش (با ضریب هوشی بالا)» نیاز است، نه به وضع مقررات. متأسفانه، رئیس‌جمهور ایالات متحده حتی نمی‌تواند کلمه «IQ» (ضریب هوشی) را درست هجی کند.

دنیای دیجیتال بر پایه شبکه‌های عصبی، ماشین‌های متفکر و LLMها ساخته شده است. ماشین‌ها یاد می‌گیرند، استدلال می‌کنند، حافظه دارند، می‌فهمند. چت می‌کنند. توهم می‌زنند. فرار می‌کنند و هک می‌کنند. سازندگان آنها آنقدر شیفته آنها هستند که مسئولیت خود را در تأکید بر استفاده اخلاقی، وجدانی و سازگار با محیط زیست از همه برنامه‌ها و اهداف از دست داده‌اند. آنها برق می‌خواهند. آنها آب می‌خواهند. آنها سود می‌خواهند. آینده امن هوش مصنوعی بیش از حد به بارون‌های دزد دیجیتال، مقامات دولتی چاپلوس، مدیران و برنامه‌نویسان وابسته است تا وظایف بشردوستانه گسترده‌تر فناوری مدرن را در زمان بحران وجودی دیجیتال تشخیص دهند

----- با تقدیم احترامات «13-10-2026»

.....